

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . 2 50 ар. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Пощиною число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславних псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редація, адміністрація
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника (Людого ч. 9.) Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
славі» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Чехи проти д-ра Кербера.

Рівночасно з Пацаком, котрий в «Kupenhorsk-ím Listk-у» видав оклик: «проч з Кербером!», ударила на президента кабінету і консервативна праска «Politik». Она каже:

На овиді появил ся перед святами опять бар. Хлюмецкий. Се та «біла пані», що являє ся правильно перед паденєм австрійских кабінетів. Хоч др. Кербер представив ся парламентови яко догтовічний шеф кабінету з програмою, на осуцненє котрої треба би пять до десять літ, і хоч розполсженє парламенту було для него несугірше, то таки уступленє єго стало нині майже конечностию. Др. Кербер не умів взяти ся за діло так, як треба було. Ледви промостив дорогу до порозуміння в мировій конференції, як вже без потреби скликав державну раду, неначе би нарочно в тій цілі, щоби Чехів і Німців наново роз'ярити. А в конференції? Там виступив він нечаяно з нещасливим проєктом поділу Чехії. Відтак урвав нагло нить переговорів в часі засідань соймових, а через се забавив ціле діло. Др. Кербер лавірує. Він рад би з всіми не посповати, а тимчасом не придбав собі нічиєї приязни. Мабуть провідною єго гадкою є: приподобатись німецькій лівниці. Др. Кербер не признає ся до сего, але на ділі попав він вже в невід сеї лівниці.

В справі угляного страйку був він о стілько рішучий, що полівив у всім капіталістам. Відтак пішов на руку віденським антисемітам, і се було причиною, що на овиді австрійским явив ся опять бар. Хлюмецкий. В якій цілі? В тій цілі, щоб ра-

тувати загрожену екзистенцію австрійского лібералізму.

На лібералів посипались вже позначки ласки цісарської в виді орденів золотого руна. Оно довело ся виключно вірноконституційній шляхті, що тісно звязала ся з лібералами.

Хлюмецкий бачить, що парламент не буде активний. Він же-ж затамив собі добре заяву гр. Пальфіога в мировій конференції і все те, що в найновішим часі сказав др. Кайцль. Він предвиджує, що чеські послы підуть в обструкцію, що парламент треба буде закрити, а відтак навіть систувати конституцію, і він підготовлює вже ґрунт під абсолютистично-німецьке *intermezzo*, в котрім сам стане на чолі управи. За куліс зручно правив Хлюмецкий акцією д-ра Кербера. Він не допустив до ніякого рішучого кроку, щоби почата миротворна акція забавила ся, і щоби відтак можна було сказати: нема другого виходу, як ліберальний абсолютизм, а за се діло я сам возьму ся.

Отсе зміст статі «Politik-и». Она чорними красками начеркує найблизшу будучність і бачить у всім закулісову інтригу бар. Хлюмецкого. Чи ворожба «Politik-и» осуцнить ся? — се покаже ся небавом. По нашій гадці, судьба парламенту лежить таки в руках самих-же послів, а не в закулісовій акції бар. Хлюмецкого. Судьба парламенту лежить нині переважно в руках чеських послів, о скілько они виявлять ся розумними і оглядними політиками, як і в руках парламентарної більшости, о скілько ся більшість не буде так анемічною, як доси була. Ми думаємо, що гр. Кербер має більше самостійности і рішучости, як щоби дав себе вести на шну-

рочку хоч би як хитрої закулісової акції бар. Хлюмецкого. Таж вісти про те, що кабінет д-ра Кербера виготовлює язиковий закон для Чехії і Морави і сей закон предложить парламентови може вже на першім засіданю, не взяті з воздуха. А вжеж про воскресенє лібералізму в Австрії годі в тій хвили думати в виду факту, що лібералізм власноруч поклав себе давно в домовину. Експеримент такий неможливий, бо анахронічний. А абсолютизм? — се мабуть пуста фраза, що могла би наполохати дітей, а не австрійські народи. Се *primum desiderium* всяких Пергелтів та Гроссів, але лише *primum desiderium*. Систованє конституції могло би вправді наступити, але оно не наступить, наколи чеські послы самі до сего не причинять ся. Може бути, що в теперішній парламентарній сесії треба буде правитись більше холодною кровю і розвагою, ніж давнішими часами, але холоднокровність як-раз зможе розірвати хитроці бар. Хлюмецкого, наколи они існують. Холодна кров і солідарність правині суть в теперішній порі більше на часі, ніж би хто думав. Нам іменню здає ся, що німецька *Gemeinbuergschaft* розлазить ся на очех, а се річ не без значіння на будуче.

Допись.

Листи з Бразилії.

III.

Всечеснійша Редакціо, прийміть і ту просьбу до своєї газети і до других дайте: мою роскіш у тій Бразилії. Іпом приїхав на Кашталани, на нашу колонію, — а є і каплиця, що уржонд поставив. Приходжу я до тої каплиці, там сьпі-

Вступне слово

виголошенє проф. Юліаном Костецим 22/3 с. р. в Стрию на Вечерницях устроєних в честь Т. Шевченка в 39. роковини єго смерти заходом стрийских руских товариств.

Кипить робота на нашій народній ниві. Виходять наші плугаторі, орють нашу вагітну цілину, сїють на справленій основі народної самовіжи красне зерно, добуток нашого серця, нашого ума. Росте в землю кивене насїне, прозябає плод, двигаєсь в гору, зеленим килимом, філюючим мов те море, вкриває наші відвічні переломы. — Веселить ся наше око, радуєсь наша душа, коли глянемо на той так обильний добуток вашої праці, коли спостерігаємо нашу роботу пчілку, що запопадливо витягає соки із своїх і іноземних цвітів, зносячи пильно той солодкий медок в осередок вашої народної праці, до тої вашої святині народного відродженя.

Наша річенька бистренька, що виплинула була з вдохновенної груди Маркіяна Шашкевича, котрої мало не засипали були сіверні, студені Погодинські піски, оживлена та скріплена благодатною струєю звід Тарасової Чернечої гори, — пливе спокійно посеред наших рідних піль, скріпляючи струджених, оживляючи байдужних, будячи сонних та накликаючи усіх труженників доброї волі до участі в народній праці.

І справді, коли спостерігаємо то гарне на-

родне почутє у наших селян, викликанє так многими, до потреб і світогляду народного достроєними, публікаціями, виданими товариством «Просьвіта»; коли приглянемоь нашіх красній, себто поетичній і повістєвій літературі, що стійними творами своїх численних заступників двигає нашого духа в гору; коли врешті придивлюєсь тим многим, цінним, стисло науковим видавництвам з обсягу ріжних наук всесвітнього знаня, що їх рік-річно публікує наша, тепер може найважнійша інституція наукова, «Товариство імени Шевченка», — тим публікаціям, що їх радо обмінюють за свої видавництва академії наук інших народів словянських; одним словом, коли узримо перед нашими очима той живенько здвигаючий ся храм нашого самостійного літературного і культурного житя, — то справді мусить зрадуватись наше серце, мусить двигнутись наш дух в гору, бо насїне кивене нашими сїячами в землю, приносить плоди — бо бистренька річенька нашого народного відродженя плине поглубленим руслом, обильною струєю до тої цілі, до котрої і судьба історична їй дійти дозволить.

Але радуючись нинішню хвилею, результатом наших просьвітних, літературних і культурних змагань, премось наперед в нашій народній роботі, не забуваючи про нашу вихідну точку, про то благодатне жерело живої сили, що нас пробудило з відвічного просоня, що додало нам снаги і охоти до праці над нашим народним відродженєм, над піддвигненєм з духового

занепаду. Хтож є тим живчиком, що нас пробуdiv з тої байдужної апатії, з того духового оціпенїя?

Темно і невідраднє у нас було з кінцем минушого столїтя, коли ми опинились під наваном Австрії.

Рускі вкляди заведені на просьбу єпископа Білянського, на львівськїм університеті, що животіли на виділі філософичнім і богословськїм для питомців рускої народности, яко так зване «studium ruthenum» від р. 1789—1815, ведені в язиці церковно-славянськїм, отже позбавлені тої оживляючої народної основи, не могли нікого оживити та до якоїсь праці заґріти. Не знали ми куда йти. — З'явивсь між нами Маркіян Шашкевич в 30. роках, вказав нам дорогу до народного відродженя, на котрій стало нам було трохи яснійше при кінці 40. років. — Але наморюка кивена на нас, ще в часі першого виступленя Маркіяна, Михайлом Погодином, знаним російским ученим слявістом, що нам радив виробляти собі язик літературний на церковно-славянськїй основі, затемнила була справді наші уми в 50. роках. І ми опинились знов на роздорожку серед темної ночі, не знаючи, котрий шлях вибрати до наших змагань народних.

Серед тої кромішньої темряви в 60. роках блиснув поміж нами ясний промінь благодатного сонця. В тім часі дісталсь нам в руки безсмертні твори Тараса Шевченка, що нас відродили, переобразили і нам вказали праведний шлях. З довгого просоня воскресла українсько-

вають Поляки. Як скінчили вони, тогди я їх питаю ся: а Русинів нема межі вами? А вони кажуть, що «ту Русинів нема, ту такі край, же виштка Польща» — а мені аж волос пішов в гору! Шож я бідний буду діяв? В Галичині борбу провадив з Поляками і ту в Бразилії таке саме здибав? Деж вже нам, Русинам, найти спокій на світі? Бо в Галичині, як були вибори, чи то гмінні, чи до Львова, чи до Відня, як вибирали ми посла (а завше вибрали осла), то я мусів відсидіти в Івановій хаті 7 годин, або 12—14 годин. А по виборах пускали мене на фрай.

Так я собі подумав тепер, щом трафив з дощу та під ривну. Але коли я розглянув ся, то переконав ся, що наших людей тут є далеко більше ніж Поляків, і нам ничо не бракує, тільки один зі священників руских. Бо як ми відїзджали з Куритибської дисцезії, то вже ми священника не бачили. З отцем Мартинюком ми здибали ся в Сан Жвав і булиємо в Куритибі три неділі. Як ми там горнули ся до нашого священника, то аж страх; я маю 45 літ — кажуть люди, що такий чоловік вже не росте, — а я був підріс на локоть, як зобачив, що і Поляки горнуть ся до нас і до нашої релігії і не хтіли нас пустити, як вчули наш сьів. Бо я мав з собою три дівчата: одна Ковбаша Николи з повіту рогатинського, села Добринова, а ті дві з повіту львівського, села Кокізів, Магдалина Маринович і Гафія Маринович. Нам тільки брак наших руских отців духовних, щоби наша Русь процвітала, і щоби нас чужі шанували.

Ми, Богу дякувати, вже гадаєм за свою церковцю. Уже маємо пляц: вже оден господар офірував на дім Божий і на школу і на помешканє священника. А той господар називає ся Микита Захарчук з повіту Збараж, села Доброводи. А Бог дасть, як ми дочекали ся нового хліба, то будем ся брали до діла. Нас є родин 75 чистих Русинів, а Поляків 25 родин; але інжинїри міряють на 400 фамілій, котрі мають незадовго приїхати.

Тепер Вам, Всечеснійша Редакцію, описую свої рускі патріоти, з котрого повіту і села, але всіх не можу знати, бо я недавно приїхав межі них, а они вже тут чотири роки. Є ту слїдуючі особи:

Лука Чувис, Василь Чувис, Юліян Щербина, з повіту Тернопільського, села Мшанця; Стефан Нобас, Лука Нижник, Василь Галицький, з села Дітківці, повіт Тернопіль; Микита Баллон, Петро Горошок, Лука Боляк, Адам Андреїв (?), Гриць Мудик, Митонір (?) Музика, з села Дубівці, повіт Тернопіль; Федько Лисий з села Коропець, повіт Золочів; Микола Ковбаса з села Добринів, повіт Рогатин; Андрух Коловський, Микола Гальбанський з села Венів (?) повіт Броди; Микола Чистопадський, село Гонтова, повіт Бро-

руска нація і прямує вже до сьвітлішої будучности історичної.

Явив ся поміж нами Тарас, могутний речник здоптанів прав порабощеної людскости, що сьмїливим оком глянув в наші буденні злидні, в наші соціальні страданя, що відкрив перед нашими очима історичну минувшину, осьвічену радісним сявном свого поетичного гевіяльного духа, що виказав також єї хибі, очистивши нашу історію з всякої омани, що голосив сьміло ідеї братньої любови і справжньої релігійної і суспільної толеранції, що сьмілим і голосним окликом упімав ся о волю народа у могучих деспотів, — що врешті не забув і на грядучі покоління, вказуючи нам в своїм «Посланию до живих і мертвих і ненароджених земляків», тим каноні нашого народного життя, дорогу і ціль нашої народної праці.

І дійсно Тарас чув в собі силу переобразити нас, бо єго серце

... по волі з Богом розмовля,
То серце щєбече Господнюю славу.
А думка край сьвіта по хмарі гуля,
Орлом сизокрилим літає, ширяє,
Аж небо блакитне широкими бє;
Спочине на соньці, його запитає,
Де оно ночує, як оно вєтає;
Послухає моря, що воно говорить.

(Далі буде).

ди; Гарасим Кикоть, Іван Клок, Микита Кикоть, з села Кацюбинці, Михайло Яцуняк з села Тарасівка; Селько Нічка, Іван Нараєцький з села Зарудець (?), Олекса Іваницький з села Воблянка — всі з повіту Збараж; Тимко Боднар з села Переволока, повіт Бучач; Панько Пшик, Іван Зарубний, Василь Скорий, Тимко Зарубний, Онуфрей Давибіда, півець церковний (автор дописи — Ред.), з села Косів, повіт Чортків; Микита Захарчук, фундатор пляцу на церков, Павло Найда з села Доброводи, повіт Збараж; Іван Будола, Петро Сонсядек, Іван Купчак, Іван Гороневський, Іван Колодій, Фравко Таращук, з села Курники, повіт Збараж; Петро Верне з села Грушालичі, повіт Бібрка; Матвій Занозний з села Городище, повіт Бережани; Михайл Новосад, Григорий Новосад, Станислав Козловський з села Річшя, повіт Руска Рава; Семко Крамар з села Тарасівка, повіт Збараж; Онуфрий Семчук, Федь Семчук з села Воюяки, повіт Золочів; Федь Маринович з села Кукизів, повіт Львів; Іван Радзішевський село Дерихів, повіт Тереховля; Семко Крук, Петро Голик з села Дичків, повіт Тернопіль; Іван Левицький з села Вотиця, повіт Жолква; Іван Кризоніс з села Лівнів, повіт Перемишляни.

Просимо Вас, Всечеснійша Редакціє, прийміть тую просьбу до своєї газети і розширїть єї по цілім краю. Може котрий з отців духовних набере відваги приїхати до нас. Слава Ісусу Христу!

Онуфрей Давибіда
півець церковний.

З боевища.

Про бої під Вененер наспіли близні вісти. Ціла справа представляє ся так. В Вененер стояв з 400 людьми англійський полковник Брабант. Боери, дізнавшись про се, оступили єго з всіх сторін і 9. цвітня формально замкнули. Від 9—13 цвітня продовжались бої під Вененер, а в боях сих втратили Англичани 18 убитих і 132 ранених. Роберте, дізнавши ся про пригоду Брабанта, вислав єму з Блемфонтену поміч. Але і Боерам наспіли до помочи генерали Девет і Петрус. Они ввійшли на зустріч помічним військам англійським і звели з ними щасливий бій на північ від Вененеру. Також боєрський генерал Фронеман відпер другу англійську поміч під Девесдорі. По сім всім Боери 13. цвітня спустили Вененер. Одна часть їх війск звернулась на полудне, друга на північ, близше під Блемфонтен. Виходило би з того, що Боери почали відїздову кампанію.

Але під днем 17. цвітня телеграфує з Блемфонтену сам Роберте, що Боери ще заодно облягають Вененер, хоч не атакують єго енергїчно, та що помічні англійські війська ідуть під Вененер з двох боків, з Редербурга і Руксвіль. Сю послїдну місцевість заняли Англичани 15. цвітня, а Боери цофнулись звідтам.

Що-до розположення англійських сил в полудневім Орані, догадують ся, що Роберте стоїть з грот армії в Блемфонтені, де і укріпив ся. Лїорд Метвен вийшов з Кімберлі і станув в Свартконфонтен, а Кекевіч опинив ся в Босгофі. Армія англійська числить в сих трох місцевостях 50.000 людей.

В Наталі відпер на днях ген. Бота Англичан під проводом Клерого з під Еландлягте назад до Ледімісу.

Коло укріплення Преторії (престольного міста Трансвалю) працює 6.000 кафрів. На сусїдних горбах уставлено кріпостні пушки, а місто заосмотрено живностию і амунїцією на два повні роки.

Зловлений боєрський генерал Кронїє находить ся вже на острові св. Єлени. Увязненого провозає жена.

З політичного поля.

В Станиславові радили вчера збори виборчого комітету польского, зложеного зі 150 членів і збори партії соціально-демократичної над сим: «Який має бути посол до ради державної?», щоби єму повірити мандат по губернаторі Білїнським. Комітет виборчий ухвалив скликати загальні збори виборців на день 29. цвітня і вїзвати всіх кандидатів представити ся виборцям. Соціал-демократи заявили ся за кандида-

турою Романовича, хоть він до тепер не зголосив своєї кандидатури.

На вчерашнім засїданю сойму в Опаві заявив ся президент краю за проєктом заведеня крайового додатку до державних оплат від спиритусу. Однак се залежить від спільного порозумїня поодиноких видїлів краєвих.

В Берні моравським радив вчера сойм надзміною закона шкїл реальних що-до іспитів зрілости і заведеня двомісячних фєрий в середних школах. Намістник відповідав на інтерпеляцію про зарядженє нужді з причини елементарних шкїд на Мораві, а пос. Сїлєний інтерпелював в справі видалюваня моравських робітників з Німеччини.

В Лїнцу прийшло до горячої дебати над основанєм торговельної академії. Намістник заявив, що неправдою є, мовби галицьку академію удержувала держава, а правительство приклонне причинити ся субвенцією для академії в Горішній Австрії тоді, коли она вже буде заснована. Епископ Допельбавер, поставив внесене о заведенє науки релігії в академії, а пос. Базрле, серед напастий на духовенство, поставив противне внесене на покаранє двох священників за невідповідне поведєне в одній реставрації. — Епископ Допельбавер, відшираючи єї закиди, заявив, що духовенство горішньої Австрії є взірцеве під кожним зглядом, поступок згаданих двох священників не можна похвалити, але що їх спровоковано напастями та обидами, то належить їх судити лагідно.

В угорськїм соймі фїнансова комісія прийняла закон о знесеню стемпля від календарів та ієрсратів.

Англійське правительство вислало дуже остру ноту до Голяндії з причини, що на острові св. Єлени переловлено письмо німецького полковника Шїля, який перебуває там полонником в Трансвалської війни. Шїль хотїв передати письмо з просьбою о підмогу для єго утечи з острова і цілий плян наміреного побїгу, на голяндський воєнний корабель, який стоїть в порті Яместовн. Через ошибку дістало ся письмо на англійський корабель, і англійське правительство жадає тепер сатисфакції від Голяндії за сей поступок, не згідний з неутральностию держави. В противнім разї Англія видалить голяндський корабель з порту.

В Берліні кружать поголоски, що цїсар Вільгельм має намір відвідати сего року Англію. Подорож має відбутися в серпні з нагоди регат в Ковес.

З Брукселї доносять, що князь Валїї в п'ятицию в ночи переїде через Бельгію не вступуючи до Брукселї.

Berliner Tageblatt подає сензаційну вість, мов би цар Николай, обрушений зломанєм неутральности Португалії, що дозволила англійським військам перейти через свою територію, рішив ся в порозумїню з Францією і Німеччиною поставити Англії ультимат, що коли она до тижня не покінчить війни в Трансвалі і не піддасть ся роз'ємчому судови, 120.000 російского війська переступить Афганську границю. Війська над границею Афганїстану узброєні цілковито і заосмотрені в велику скільність експлюдуєчих набоїв. Двірські круги війскові в Росії пруть всею силою до зїрваня відносин з Англією. Сю сензаційну вість треба брати з великою резервою; подаємо єї лише з дивникарского обовязку.

НОВИНКИ.

— **Страстні псалми.** У Велику п'ятницю відсьпіває хор питомців руско-кат. семинарії духовної у Львові під дїрїгентурою т. Лозинського в семинарській церкві страстні псалми: Бортнянського «Благодарний Йосиф»; Гайдна «Амін, глаголю тобі»; Давидова «Обновляй ся новий Єрусалиме»; Бортнянського «Возведох очи мої в гору» і Воробкевича «Бі же час». — Початок точно о год. 3½ пополудни.

— **Хор тов. «Зоря» у Львові** відсьпіває страстні псалми в Велику п'ятницю в церкві св. Параскевії о год. 4. з полудня.

— **Порядок богослужень: В церкві О. О. Василяна при ул. Жовківській:** Четвер вечером о 7. год. Страсти. — П'ятниця: рано о 9. год. Часи царські; о 11. год. Вечірня, опісля обхїд і положєне плащениці; вечером о 7. год. Утрєня надгробна (Єрусалимска). — Субота: рано о 9. год. Служба Божя св. Василя з Вечірнею; вечером о 7. год. Утрєня Воскрєсна. — Недїля,

понеділок і второк: Служба Божа сьпівана о 8. год.; Вечірня о 5. год.

В церкві св. Петра і Павла: Пятниця: Часи царські о 8. год. з обходом, положенем плащениці і проповідію — Субота: Служба Божа о 9. год. — Неділя: Утренняя Воскресна о 5. год. рано; Служба Божа о 9. год.; Вечірня о 4. год. — В понеділок і второк: Служба Божа о 9. год., а Вечірня о 4. год.

В церкві св. Пятниця при ул. Жовківській. Пятниця: Часи царські о 9. години з обходом і положенем плащениці. — Субота: Служба Божа о 9. год. — Неділя: Утренняя Воскр. о 5. год. рано; Служба Божа о год. 9.; Вечірня з проповідію о год. 5. — Понеділок і второк: Служба Божа о год. 9., а Вечірня о год. 5.

В церкві св. О. Николая при ул. Жовківській. Пятниця: рано о год. 8½ Часи царські; о год. 10. Вечірня з обходом і положенем плащениці; пополудня о год. 4. відсьпіває хор «Зорі» страстні псалми. — Субота: о год. 8. рано Служба Божа св. Василя з Вечірнею; о 7. год. вечером Утренняя Воскресна. — Неділя: о год. 8½ Служба Божа. — Понеділок: о год. 8. рано Служба Божа. — Второк: о год. 10½ Служба Божа; Вечірня о год. 3½ п. п.

— Загальні збори рогатинської філії Руского товариства педагогічного відбудуться в Рогатині дня 25. цвітня с. р. о год. 1. по полудні. Порядок денний: 1) Відчитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2) Справоздане з діяльності виділу і касово. 3) Відчит. А. Г. «Учитель супроти суспільности» і дискусія над ним. 4) Справоздане в справі виданого головним виділом регуляміну для філій. 5) Реферат п. А. Г. в предметі внесення о. І. Яворского «Про забави дитинячі поза школою» і дискусія над ним. 6) Внесення п. А. Гургулі в справі засновання при філії Товариства педагогічного читальні і винозичальні книжок для інтелігентних Русинів. 7) Вибір нового виділу на слідуєчий рік. 8) Вибір делегата на загальні збори товариства педагогічного в Станиславові. 9) Внесення членів.

— Стан здоров'я лат. архієпископа Моравского значно погіршився. Вчора прийняв недужий св. Тайни.

— Др. Смалъ-Стоцкий разом із своєю женою повернув собі неділі здоров'я і веселій до Чернівців. На залізничнім двірці витала дорогого земляка і великого патріота ціла черновецька Русь: і пані і панове, і молодіж і діти. Пані проф. Стоцкий вручено кілька прегарних китиць цвітів. Гостий витали депутації усіх черновецьких руских товариств, дальше акад. руске товариство «Союз» і особна депутація рускої молодіжки середніх шкіл, причім хор відсьпівав з ентузіазмом: Многая літа і Ніщинського: «Де срібнолентий Сан». Пн. Стоцкий зворушені майже до сліз, подякували депутаціям за привіт.

— Чесний злодій. Оповіді закрився якийсь не висліджений досі злодій до мешканця п. Маевского при ул. Академічній і забрав з шафки золотий годинник і калитку з 150 зр. Вчора одержав п. Маевский оригінальну посылку. Листопиш приніс йому власну его калитку, розумієсь без грошей. Злодій мабуть боявся задержати її при собі і вкинув її до поштової скриньки. Урядник сортуєчи листи на поchtі подибав цікаву посылку і по картках, які находилися в калитці, дійшов до її власителя.

— Еміграційна горячка шпиряться в нечуваній спосіб в Бріджмані. До Канади вибирають сими днями сотки мешканців сїл: Комарівка, Курсів, Білавиці і Болдур. Між емігрантами єуть багатші люди, котрим тут несогріше поведать ся, однак завдяки безсовісним агентам, хотять она шукати в Америці більшого щастя. Одною такою факторською півавкою, що вислав селян до Канади, має бути жид Кац з Лешньова коло Бродів.

— Помер зі страху. Перед кількома днями в Будапешті якась швачка скочила з вікна другого поверху, щоби відобрати собі жите. Случайно надійшов на то в хвили, коли швачка скакала, 44-літній кельнер Кароль Мілер і его взяв такий страх, що він в тій хвили упав як-би неживий на землю. Товариство ратунокве відставило его до его помешканя, але він вже не відискав притомности і на другий день помер.

— Утрата памяти. В Лондоні звертає загальну увагу на себе один студент університету в Cambridge, Guait, котрий цілком стратив память. Недавно пропав згаданий молодець без вісти, що оголошено в часописях. За кілька днів один молодий чоловік, читаючи дневники в цукорни, попав на се оголошене і кликнув радісно: «То я». Показало ся, що Guait дізнав ся з часописей, що він пропав і тепер саме вернула йому память. Однак небавом повторила ся опять та сама історія і ним заопікували ся лікарі-психіатри, щоби дослідити близше его умовий стан.

— Скарляр Єніче. О скілько віра в чари та замови, в ворожбу та чаклюване розповсюджене в краях будьто культурних, про се сьвідчать така пригода. В Берліні жила собі кравчиня Людвика Бергнер. Те, що вбилась вже в літа, а не найшла собі ще чоловіка, повело її до ворожки, щоб поспитати, де той суджений забарив ся?

Ворожка поклала карти і завіряла Бергнерівну, що на неї упаде велике щасте з рук якогось чорнобривця. Від того часу Бергнерівна оминала всіх білявих, а споглядала тужливо лише за карими хлопцями. Небавом сповнилась ворожба, і в хаті її явив ся дійсно чорнявий мущина, що заявив їй, будьто ему снилось, що там а там, на тій а тій улиці, в тім а тім дому живе жінка, при котрій помочи він зможе відчарувати заворожений «клад», що-дещо лежить захований чортом в Грунсвальді. Тількож на справу сю треба грошей. Бергнерівна повірила, зложила в руки чорнобривця всі свої ошадности, а по часі виїхала з ним (26. марта) до Грунсвальду по зачарований клад. Обоє вступили вечером в густий ліс і подибали там ще сестринича судженого, Мішу. Міша мав помочи до віднайдєня скарбу тим, що він ще був зовсім невинним хлончиськом, а таких треба наводити на чорта, щоби чим скорше видав скарб. Всі троє пішли над озеро, що находилось посеред гущавини. Єніче велів Міші наповнити тричі посвячену чарку водою з «чортового» озера і випив її до дна. Другу чарку випив Міша, а третю подано Бергнерівні. Відтак розстелив Єніче над одним місцем червчу ясу і велів під сю ясу влізти дівчині і слухати коли земля задрожить, а клад в 500.000 марок вийде на верх. Сам з Мішою пішов Єніче в ліс. Коли вернув по добрій годині на місце, де Бергнерівна дожидала скарбу, побачив її мертвою. Видко, чорт зробив своє і удушив лакому на гріш дівчину. Єніче заглянув до кармана мертвої дівчини, забрав грохи дрібних і ключ від хати, вернув до Берліна, зайшов до помешканя Бергнерівної, забрав, що далося, продав і пусив ся в широкий світ. Група Бергнерівної найдєно на днях, а щасливим случаєм подибала поліція і її судженого в Перлебургі. В індагації зізнав Єніче, що він до третьої чарки з водою з чортівського озера всипав грохи стрихніви, і що мабуть се пошкодило Бергнерівні.

— Ув'язнене анархістів. В Анконі, в Італії ув'язнено сими днями анархіста Гаріеллєго. Переведена в его мешканю ревізія викрила широку кореспонденцію з анархістами в Парижі і в Америці. В однім з таких листів сказано приміром, що тепер саме є найвідповіднійша хвиля до викликания якогось ширшого руху і до виконання якогось більшого атентату. Крім Гаріеллєго ув'язнено ще шістьох иньших анархістів, а між ними також одного адвоката.

— Трамвай в ятці. В Габльонц коло Ніци виколіт ся віз трамвазвий на наглім скрутї шин і заїхав до ятки Арнольда Штумпого. Віз вибив виставове вікно, пробив мур і всунув ся аж до середини. Між купуючими в ятці мясо настала паніка перед дивовижним гостем. Кондуктор трамвазвий покалічив ся тяжко, а решта пасажирів лише набрала ся страху; віз цілком є знищений.

— На париских залізничних стациях стоїть від кількох днів 1.100 вагонів наладованих всякими предметами призначеними на виставу. Причина сего лежить в тім, що залізничні лінії, які ведуть на виставу, не вистарчають. Дирекція залізниц і приватні сторони внесли жалобу проти виставового комітету; перша з причини недостатку возів, другі з причини втрат, які через опізнене поносять.

— Секта боксерів. В Китаю постала секта фанатиків, ворожих християнству. Організатором її є славнозвісний розбійник Чу-хун-гені. Секта звалась зразу «червона умбра» (чінг-чунг-чанг), відтак «залізна сорочка» (те-пу-шан), ще пізайше «секта великої води» (татав-чуй), нині зве ся «рука патріотизму» (іго-гіен). Задачу секти боксерів (так звуть сектарів францускі місіонери) є нищити християн і увільнити царську родину від європейських впливів.

— Пророцтво про війну в Трансваалі. Спиритистичний париский дневник «L'Echo de l'au delà et d'ici-bas» так ворожить про згадану війну на острові ревелаяцій добре поінформованого духа: Англія втратить невдовзі шість богатих кольоній, між ними Капленд і Наталь. По численних невдачах буде Англія просити о роз'єм і використас сей час на згромадження нових сил на боєвици. Відтак приїде до кровавого бою, в котрім поляжуть Робертс і Кіченер. Англичани будуть на прах побиті. Англія буде зневолена просити о мир, а обоім африканським републикам признають повну незалежність.

— Обережно з пудром. В Сільдах (в Росії) жінка одного урядника фабричного добачила на лиці прищ, видушила его і засипала туалето-вим пудром. Пудр очевидно містив в собі якусь отрую, бо в кількох годинах лице і голова тої жєнщини сильно напухла. Мимо лікарської помочи она в тяжких муках закінчила жите від закаженя крови.

— Дрібні вісти. Підчас проїздки на Рені з Дінген до Рідесгайму затонуло човно, на яким находило ся 20 членів католицкого товариства студентского. Тринайцять осіб пожило смерти, а прочих виратовано. — В минулу неділю, як в перший день по вітворєню парискої вистави, звиділо її 120.000 осіб. Коли би хто хотів зви-

дїти на парискій виставі всі знатнійші місця, де оплачує ся вступ, музеїв би видати 1000 корон вступного. — В Новосїлках (пов. черемиского) повісив ся 16-літній Максим Вербовий в домі своїх родичів; причина самоубійства незвісна. — У Відні помер недавно довголітній редактор «Науки» Данило Козарицук. — Магістрат Відня видав заборону всім властителям фабрик і вартатів уживати свиставок до давания сигналів робітникам, коли свист можна чути поза обсягом фабрики. — Міністерство війни оповістило рішенє, що від тепер не вільно поручати команду баталіона війска капітанови.

Посмертна оповістка.

О. Михайло Вагилевич, сьвященник-ювілат, відзначений крилошанською одежію і золотим хрестом заслуги з короною, парох Княжолуки, деканата болехівського, упокоїв ся дня 15. с. м. Покійний о. Михайло був братом Івана Вагилевича, що то в Маркіяном Шашкевичем і Яковом Головацким творили «триїку», знану в історії галицько-рускої літератури. Небіщик о. Михайло належав до людей, про котрих в посмертній згадці годі що иньшого написати, як хибя те, що був «тихим патріотом». Покинув двоє синів: один оставав при нім, а другий єсть професором при учительській семінарії в Тернополі. В. с. п!

Наука, штука, література.

Американський шляхтич, образ з жита руских робітників, в 3 актах. Написав Стефан Макар. Mt. Carmel, Pa., 1900. З друкарні «Свободи». Стор. 75. Ціна 17 цт. = 80 сот.

Телеграми.

Берлін, 19. цвітня. Цісар Франц Йосиф І. в часі своєї приєсутности в Берліні буде також на вправах артилерії, котра перший раз буде уживати армат нової системи.

Лондон, 19. цвітня. Morning Post доносить з Вешінгтону: Над рікою Кротон, котра достарчає для Нового Йорку води до питя, настали заворушення між робітниками. В наслідок сего вешінгтонське правительство має намір видалити італійських робітників зі Сполучених Держав. Італійський амбасадор виїс до державного відділу енергічний протест, в яким заявив, що таке поведєне Спол. Держав противило би ся всім міжнародним правам.

Кольонія, 19. цвітня. «Köln. Ztg.» доносить з Петербурга, що в виду щораз грізнійшої ситуації в Китаю і збільшаючих ся там заворушень, постановила Росія зібрати на східно-азиятских водах сильну флоту. В тій цілі має Росія стягнути свої ескадри з моря Середземного і Чорного, а також ескадра моря Балтійського одержала приказ виїхати на море Середземне. Німці збирають також знатнійшу флоту під Нагасаки, котра удасть ся мабуть до Тейнган або до зливу Печилі.

Букарешт, 19. цвітня. Королівска пара виїхала до Абазії.

Лондон, 19. цвітня. «Civil and Military Gazette» оголошує лист еміра Афганістану, в яким емір жалує ся на Англію, що она ніколи на его жаданя не давала ему помочи проти Росії. Тепер по 21 літах — каже емір — мушу заявити індійському правительству, що наспів час чинів, а минула пора фраз.

Преторія, 19. цвітня. Командант Фронеман на чолі 400 Боєрів звів завязату борбу з Англичанами, заповонив їх багато, забрав вози з живностию і збурих міст коло Бетулїе.

„Леонардівка“ незрівняної доброти, стара житня горівка — бутелька і зр., пів бутельки 50 кр.
Поручає торговля
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
Львів, ул. Баторія ч. 2. 22—30

„65 кр.“ пів кіля незрівняної доброти кави ароматичної, рівнаючої ся найліпшим родам, до набути лишень в торговлі
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
у Львові, ул. Баторія ч. 2. 22—30
5 kg. мішочки franco до кожної стації поштової.

Знаменитий коняк французский куражний відзначений на львівській виставі, ціла фляшка 3-50, пів фляшки 1-80, чверть фляшки 1 зр., набути мож лише в торговлі
ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО
Львів, ул. Баторія ч. 2. 22—30

Малий фейлстон.

Пан Маркило.

(З моїх спогадів).

Написав

Олександр Катренко.

Поміж найпервими моїми згадками дитинячого віку є пам'ятка про діда Маркила. Панич (бо він був нежонатий), як звали його люди на селі, Маркило Опанасович Мартос і справді був мені дідом. Він доводився по невіді дядьком рідним могому батькові, він був братом моєї рідної баби. Довгий та сухий як тараня, сідий дід з повсякчасними, неприємними колючками на бороді замість волосся, які кололи мої губи і ніс, коли доводилося міні його іноді обов'язково цілувати, тримався він бадьористий. Маркил був недалеким навіть нащадком свідомого Мартосенка, того самого, якого історія України, словами пана Миколи Костомарова, запроторила межі, так іменованих нею, Мазепинців.

Пам'ятаю я, що богацько разів доводилося міні чути, як дід Маркило казав все, балакаючи з батьком моїм:

— От тоді саме, як я продав свою землю у «Малоросію» у Полтавській губернії...

Той випадок продажі ним його землі у «Малоросію» був задля його ерою і через те то ту фразу дід Маркило вживав по декілька разів на день. Оттим саме вона і врзалася оттак міні у пам'ятку. З того можна покладати, що батько тільки пана Маркила, пан Опанас Мартосенко, виселився був з Полтавщини до

Слободської України на вільні тоді єї землі, та й оселився от то біля сотенного міста Купянки. Міні свідомо, що пан Маркило з братом своїм Юстином мали у Купянському повіті великий маєток у Тарасівку. Та Тарасівка існує і тепер великою людиною слободою.

Але панича Маркела я пам'ятаю вже, як проживальщика у мого дядька Олексія у Хомівці. Панич Маркило жив у свого небожа пана Олексія до самої смерті своєї за прирістки якоюсь там тисячі рублів ассигнаціями, яку він позичив колись тому.

Позичав дід Маркило щось і могому батькові! Ото-ж виходе, що у його були і грошенята якісь невеличкі, та й тільки. Але ні, помиляюся, ще не тільки, бо були ще в його Гайка, стара, чи жінка вона, чи дівка, того у Хомівці ніхто не знав, з якою він не розлучився ніколи; навіть і тоді не розлучився він з нею, коли був збув от то колись і всіх своїх кріпаків. Та на що краще: не розлучився він з нею і тоді, коли людям виїшла була і вона вже. Та й сама та Гайка нікуди не хотіла йти від його. Гайка задля його була більше ніж служницею тільки... Пам'ятаю, як було дуже частенько, на тиждень де-кілька разів, дід Маркило від дядька пішки приходив у гості до мого батька. У його маєток там-же таки у Хомівці. Пам'ятаю, як що раз міні малому доводилося було цілувати, — привололювали мене до того, — його велику, здавалося міні, калну руку, а іноді то і колотися оттими колючками на бороді його.

Дуже мене тішило те, що він, пючи гербату, по всяк час не уживав до неї цукру зо-

всім; він пив гербату так, грудка-ж цукру неодмінно повинна лежати на столі біля його блюдачка. Ту грудку, напившись чаю, і після подяки за те господарці, моїй матері і господареві, могому батькові, дід Маркило обов'язково ховав у свою широку, глибоку і одну кишеню, своїх синів, українських штанів. В тій кишені його щочасно переховувалися і табакерка з нюхательним тютюном, який він вживав і йще де чого різного богацько.

Що раз, як дід Маркило приходив до нас, то він ласкаво гладив мене по голові і неодмінно кожного-ж разу витягав він з тієї своєї кишені куєник сахарю, увесь у нюхательному тютюну, іноді то жовтий, а іноді то аж чорний, дивлячись по тому, скільки то часу він там у його переховувався і давав міні його гостинцем, як велику ласощ. Відмовляти від такої ласки я не міг ніяким родом. Дуже, найпридуже міні і батьком і неньою було наказано, брати той сахар від діда, дякувати йому за те, цілуєчи у руку і... і навіть їсти той сахар, коли дід Маркило таке приказував міні; бо було і такого з ним, що він на власні очі бажав іноді втішатися тим, як то я малий та смакую, як йому здавалося, ласим, та й ласим задля мене тим його подарунком. І я (от яке рідинне виховане за часи мого дитинства було) їв ту негідь. Я давився нею, нудило мене, а їв єї. Яко мога швидче їв я той гірко-солоний-солоний та вонючий шматок сахарю, щоб швидче утекти, і де небудь у куточку на волі, щоб ніхто не бачив, виплювати після сего.

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівон і цегол

Стоваришене зареєстр. з обмеженою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;

рурки дренові різної величини.

Доставу дахівон обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовлення

8—20

Заряд.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЬ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Св'ященники, не посідаючи реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити єще полісу життєву; обезпечитися можна через «Дністерь» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентования від членів і третих осіб по 4%.

— Уділ членський вносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністерь».

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністерь».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЬ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреев. Митроп. і Преев. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечает будинки, уряджене домашне, скот, господарекі знаряди, збіжже в зерні і солоні, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	„	—	„	
„ спеціальна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емеритальний	18.166	„	60	„	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк красвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитися через «Дністерь» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Зголошеня о уділене агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністерь» виплатив агентам по конець 1899 р. провізві 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Важне для всіх!
На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищені

як таков мужеску, дамску і діточу обуву.

Чоботи для духовенства по як найприступнійших цінах.

З провінцій вистане старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.